

Stop het pesten!

LESSUGGESTIE VOOR EEN KLASSIKALE LES

Sluit aan bij de artikels over pesten op pag. 9.

• Motivatie

Het KLAP-dossier gaat over de terugkeer naar school en brengt ook enkele artikels rond pesten. Daarmee knopen we aan bij de campagne 'Kies Kleur tegen Pesten' die dit schooljaar voor het eerst in september van start gaat. De campagne zal het hele schooljaar lopen en scholen kunnen onder andere meedingen naar de 'Pesten, dat kan niet!'-prijzen. De eerste acht weken op school worden ook de 'Gouden Weken' genoemd. Die weken zijn ontzettend belangrijk om een goede groepssfeer in de klas te creëren waarin elke leerling zich gewaardeerd en beschermd voelt. Juist in deze periode is het dus goed om te investeren in onderling vertrouwen en het aan de kaak stellen van pestgedrag. In deze les ontdekken de leerlingen wat het verschil is tussen plagen en pesten en denken ze na over manieren om pesten tegen te gaan. De les sluit aan bij het leerdomein Sociale Vaardigheden.

• Doelstellingen

- De leerlingen ontdekken wat het verschil is tussen pesten en plagen.
- De lln. worden zich bewust van de machtsfactor die bij pesten een rol speelt.
- De lln. leren dat je erover moet praten als je wordt gepest.
- De lln. dragen zelf ideeën aan voor het creëren van een veilige sfeer waarin niet wordt gepest.
- De lln. denken na over wat zij nodig hebben om zich veilig te voelen.
- De leerkracht en leerlingen werken samen aan een veilig klasklimaat.

• Werkwijze

- Vooraf: Maak voor de afsluitende opdracht rode en groene kaarten om op te schrijven.

Elke leerling heeft één rode en één groene kaart nodig.

- Instap: Bekijk samen dit filmpje over pesten: <https://schooltv.nl/video-item/clipphanger-waarom-pesten-mensen>. Laat de leerlingen op het filmpje reageren. Is het voor hen altijd duidelijk wanneer er sprake is van pesten? Kunnen ze voorbeelden noemen? Vraag ook wat de leerlingen van het filmpje herkennen. Denk bijvoorbeeld aan de rol van de meelopers en wegkijkers.

- Kern: Laat de leerlingen in groepjes van drie of vier het artikel 'Nee tegen pesten' op pag. 9 lezen en de eerste twee vragen op het werkblad beantwoorden. Vertel dat ze bij vraag 2 de situaties met elkaar moeten bespreken en samen tot een beoordeling moeten komen van de ernst ervan. Bespreek vraag 1 en 2 daarna klassikaal. Stimuleer een discussie tussen de groepjes over wat je nou wel en niet pesten kan noemen. Maak ze daarbij attent op de context waarin iets gebeurt en verwijst naar de kenmerken van pestgedrag die ze bij vraag 1 in de tabel hebben genoteerd. Een bijnaam kan klinken als een eretitel als hij door vrienden gebruikt wordt, maar kwetsend zijn als de hele klas hem gebruikt. Iemands spullen verstopten kan misschien één keer grappig zijn, maar is dat niet meer als het te vaak gebeurt. Na de bespreking van de eerste twee vragen lezen de groepjes de artikels 'Help, ik word gepest ...' en 'Praat erover' en maken ze de werkbladen af. Check bij vraag 3 of de leerlingen begrijpen welke cruciale rol macht speelt bij pestgedrag. Pesters zijn vaak onbewust bezig om hun plaats in de groep te bevechten. Maak duidelijk dat het heel belangrijk is dat iedereen zichzelf mag zijn in een groep. Als dat ontbreekt, gaan

kinderen hun best doen om populair te worden door – ten koste van anderen – indruk te maken op hun klasgenoten. Vertel dat het heel normaal is om erbij te willen horen en moedig de leerlingen aan bij zichzelf te rade te gaan. Hebben zij zelf ook wel eens geprobeerd om indruk te maken op anderen om erbij te horen? Hoe dan? Ging dit ten koste van anderen? Zouden ze het nu op een andere manier aanpakken? Wissel bij vraag 4 en 5 de ideeën uit en stimuleer de groepjes om op elkaar te reageren.

- Slot: Geef de leerlingen de volgende opdracht om de groeps sfeer in de klas te verbeteren. Elke leerling krijgt een rode en een groene kaart. Op de groene kaart schrijven de leerlingen op wat ze nodig hebben om zich goed te voelen in de klas. Op de rode kaart schrijven ze wat hen juist ongelukkig maakt. Laat de leerlingen in stilte schrijven en wijs erop dat alles anoniem blijft. Verzamel de kaarten en hang ze op in de klas. Bespreek wat de leerlingen hebben opgeschreven en kom er in de komende weken regelmatig op terug om te reflecteren op gebeurtenissen in de klas. Welk gedrag draagt bij aan een goede en veilige sfeer en welk gedrag juist niet? De zelfgeschreven kaarten maken de leerlingen bewust van het feit dat zij hierop zelf invloed kunnen uitoefenen. Extra: Gebruik de komende acht weken om extra tijd en aandacht te investeren in het klasklimaat. Volg daarvoor de tien gouden tips voor geslaagde Gouden Weken via de Facebook en Instagram van 'Kies Kleur tegen Pesten'.

- **Meer informatie**

De volgende webpagina's kunnen helpen om een pestvrije school te creëren:

<https://kieskleurtegenpesten.be/product/inspiratiegids-gouden-basis-voor-onderwijs/>

<https://kieskleurtegenpesten.be/bouwstenen>

www.zelfscanpestenonderwijs.be/signup

www.stoppestenu.nl/lesmateriaal

<https://beweegspellen.nl/2022/08/11/energizers-voor-de-gouden-weken/>

www.onderwijswereld-po.nl/energizers/energizers/